

Vlaams Ministerie
 van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
 Hendrik Consciencegebouw
 Koning Albert II-laan 15
 1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
 www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te Beveren

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	11361
	Instelling	Vrije Basisschool
directeur		Bert DE JONGHE
adres		Poerdam 1 - 9120 HAASDONK
telefoon		03-775.72.00
fax		03-775.72.00
e-mail		vrijebasisschool.haasdonk@scarlet.be
website/URL		www.wonderwijshaasdonk.be
	Bestuur van de instelling	964015 - Kath.Lag.,Kleut., BLO Beveren te BEVEREN-WAAS
adres		Grote Markt 24 0201 - 9120 BEVEREN-WAAS
	Scholengemeenschap	121186 - Katholiek Basisonderwijs Beveren te BEVEREN-WAAS
adres		Grote Markt 24 0201 - 9120 BEVEREN-WAAS
	CLB	115022 - Vrij CLB Waas en Dender te SINT-NIKLAAS
adres		Ankerstraat 63 - 9100 SINT-NIKLAAS
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	20/03/2012 ,22/03/2012 ,23/03/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	23/03/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	16/04/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Eric Van Laere
	Teamleden	Karl Baert
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	7
3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	8
3.3 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	9
3.4 Lager onderwijs: muzische vorming	10
3.5 Lager onderwijs: leren leren	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Begeleiding	12
4.2 Evaluatie	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	15
6.3 Wat moet de school verbeteren?	15
7. ADVIES	16
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De vrije basisschool Wonderwijs ligt in de landelijke deelgemeente Haasdonk van Beveren-Waas. In de onmiddellijke buurt liggen de basisscholen van het gemeentelijk - en van het gemeenschapsonderwijs.

De directeur vindt het belangrijk dat de kinderen en de leerkrachten zich goed voelen op school. Hij heeft veel vertrouwen in de leerkrachten, ondersteunt hen bij de implementatie van vernieuwingen en geeft hen bevestigende feedback. Ze voelen zich betrokken bij het schoolbeleid en de besluitvoering.

Voor wat de **erkenningsvoorwaarden** betreft, toont de school aan dat ze de ontwikkelings- en leerplandoelen voor **wereldoriëntatie** nastreeft met de kleuters en realiseert met de leerlingen van het lager onderwijs. In het kleuteronderwijs stellen we dit vooral vast aan de praktijk in de klassen, waarbij gewerkt wordt met thema's uit de leefwereld van de kinderen. Deze thematische kadering is aanwezig in het klasbeeld en door de verrijking in de diverse werk- en speelhoeken. Het team vertaalt de themaplanningen naar summiere weekplanningen, maar niet naar concrete dagplanningen. Hierdoor hebben de kleuteronderwijzeressen een minder goed beeld van de dagelijkse benutting van de onderwijstijd.

In de **lagere afdeling** toont het team aan dat het ernstige inspanningen levert om de eindtermen en de leerplandoelen wereldoriëntatie in voldoende mate te realiseren. Dit blijkt uit de uitwerking van klaseigen thema's, uit de planningsdocumenten en uit de resultaten van de leerlingen op de toetsen bij de thema's. De doelgerichtheid van het wereldoriënterend onderwijs kan nog verhoogd worden door een transparante koppeling van de doelenlijst per thema naar elke specifieke activiteit in de dagplanning. Het team heeft aandacht voor de horizontale lijn in wereldoriëntatie en voor de verticale uitbouw o.m. bij de graduele opbouw van tijd-, ruimte- en andere aspecten. De leerkrachten hechten belang aan de multiperspectiviteit in de thema's, maar invalshoeken als techniek, maatschappij, ... kunnen nog evenwichtiger aan bod komen. In de evaluatie is de link met de te realiseren leerplandoelen doorgaans niet echt duidelijk. De rapportering over wereldoriëntatie is beperkt.

Voor wat betreft de **muzische vorming** streeft het team **kleuteronderwijs** de ontwikkelings- en leerplandoelen na, geïntegreerd binnen de thematische werking. De muzische activiteiten in de werkhoeken zijn gericht op zelfsturing en creativiteit. In het klasbeeld zijn in de meeste klassen diverse creatieve werken van de kleuters te zien. Het team heeft bij haar observaties aandacht voor de muzische ontwikkeling van de kleuters. Door het ontbreken van concrete dagplanningen hebben de kleuteronderwijzeressen ook voor muzische vorming een minder goed beeld van de dagelijkse benutting van de onderwijstijd.

In het **lager onderwijs** toont het team met een doelen- en activiteitenoverzicht aan dat de eindtermen en de leerplandoelen van muzische vorming nagestreefd en in voldoende mate gerealiseerd worden. Uit klasoverzichten blijkt dat alle muzische domeinen in de loop van het schooljaar aan bod komen, al biedt dit nog niet de garantie dat alle deelgebieden wel evenwichtig aan bod komen. Het team heeft aandacht voor de integratie van muzische vorming in andere leergebieden, maar heeft anderzijds weinig zicht op de doorgaande graduele opbouw van een aantal aspecten binnen in muzische vorming. De leerkrachten bewaken de kwaliteit van hun muzisch aanbod door een trimesteriële analyse van een muzische activiteit aan de hand van een kwaliteitswijzer. Een frequentere toepassing hiervan zou stellig nog meer renderen. De klasinrichting toont muzische werken van de leerlingen. Toch behoort het niet echt tot de werking van de school om muzische output bij te houden. Het schoolteam heeft een beperkte visie en

praktijk omtrent de evaluatie van muzische activiteiten. De rapportering over muzische vorming geeft een beknopte doch weinig informatieve appreciatie van de muzische groei van de leerlingen.

De leergebiedoverstijgende eindtermen **leren leren** worden bewust nagestreefd en in de klaspraktijk geïntegreerd. Het team heeft talrijke acties zoals werken met toetswijzers, ondersteunende referentiekaders, huiswerkbeleid en zelfstandig werken, planmatig uitgewerkt en doorgevoerd. ICT wordt ook in het kader van leren leren ingezet. Toch heeft het team nog geen duidelijk beeld over het al of niet bereiken van doelen in verband met leren leren, gezien de nog geringe aandacht voor evaluatie van leren leren.

Tijdens de doorlichting onderzocht de inspectie nog twee aspecten die de **kwaliteit van het onderwijs** positief kunnen beïnvloeden. Het betreft de **leerbegeleiding** van de leerlingen en de **rapporteringspraktijk**.

De school heeft een behoorlijk doelgerichte visie op **leerbegeleiding**, die zowel binnen het zorgteam, in de klassen maar ook in de lessen bewegingsopvoeding in de praktijk wordt gebracht. Er is een goede samenwerking met het begeleidende CLB binnen het multidisciplinair overleg. Het GOK-actieplan is concreet uitgewerkt en de effecten ervan worden gevolgd.

In alle klassen is ruimte voor differentiatie en de leerkrachten spelen kort op de bal bij de remediëring van leerproblemen. De zorgcoördinator en de zorgleerkrachten bieden in elke klas, zowel in het kleuter- als in het lager onderwijs, tweedelijnsondersteuning op leerlingniveau. Zij voorzien de leerkrachten van specifiek ondersteunend materiaal en stellen sticordimaatregelen voor. Op schoolniveau implementeren zij vernieuwende initiatieven zoals het handelingsgericht werken en het digitaal leerlingvolgsysteem.

Het team neemt geregeld leerlingvolgtoetsen af. De resultaten hiervan worden geanalyseerd en er worden acties aan gekoppeld.

De **rapporteringspraktijk** wordt in de lagere school voornamelijk gedragen door een puntenrapport en in de kleuterschool door de observatiepraktijk. Verder zijn er informele en formele contacten met de ouders en kindcontacten. De rapportering over bewegingsopvoeding verloopt afzonderlijk en heel doelgericht. Over wereldoriëntatie en muzische vorming is de rapportering daarentegen slechts in beperkte mate doeltreffend. Het zorgrapport rapporteert voortreffelijk zowel aan leerlingen als aan de ouders over de vorderingen bij leerbegeleiding.

De inspectie formuleert voor de school in haar geheel **een gunstig advies** en geeft voor enkele aspecten verbeterkansen mee. Die liggen vooral op het terrein van de rapportering over muzische vorming en wereldoriëntatie en van het werken met degelijke dagplanningen bij de themaplanning in de kleuterschool. Deze uitdaging kan het team waarmaken, gezien de brede betrokkenheid van de leerkrachten bij het schoolbeleid en de samenwerking binnen de scholengemeenschap.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wereldoriëntatie

muzische vorming

Lager onderwijs

wereldoriëntatie

muzische vorming

leren leren

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- Vanuit **een geïntegreerd aanbod** heeft het team voldoende aandacht voor wereldoriënterend kleuteronderwijs. De leerkrachten bewaken dat dimensies als tijdsbeleving, ruimte, natuur, techniek, medemens, ...voldoende uitgewerkt worden.
- Het team bouwt wereldoriëntatie uit in thema's die doorgaans mooi aansluiten bij de jaarcyclus of bij de **leef- en belevingswereld** van de kinderen en waarbij hun inbreng actief benut wordt.
- De leerkrachten tonen aan dat ze de **leerplandoelen wereldoriëntatie** voor het kleuteronderwijs nastreven. In hun thema's duiden ze de verschillende invalshoeken (taal, denken, exploreren, muzische vorming, ...) binnen de vier ervaringssituaties volgens het 'Ontwikkelingsplan' van de onderwijkskoepel. De diverse activiteiten binnen deze ervaringssituaties worden gelinkt aan ontwikkelingsaspecten uit dit Ontwikkelingsplan en aan leerplandoelen uit de verschillende leerplannen, ondermeer van wereldoriëntatie.
- Het team vertaalt de themaplanningen naar summier **weekplanningen**, maar niet naar concrete **dagplanningen**. Hierdoor hebben de leerkrachten een minder goed beeld van de dagelijkse benutting van de onderwijstijd.

- Elke leerkracht beschikt over een aantal **hoekenfiches**, waarin specifieke activiteiten in bepaalde werkhoeven worden geduid. Hierin verwijzen ze eveneens naar na te streven leerplandoelen en naar mogelijke hoekenverrijking naargelang het thema of dominante doelen.
- De teamleden beschikken over **begrippenlijsten**, maar de link van deze overzichten met de themaplanning en de observatie is niet geheel duidelijk.
- Het team bouwde een graduele lijn uit voor **het tijds kader** en kalenders doorheen de kleuterschool.
- De leerkrachten zorgen voor een **stimulerende leeromgeving**. De werkhoeven zijn aantrekkelijk en waar mogelijk aangepast aan het thema. Het activiteiten aanbod is inhoudelijk degelijk en gevarieerd.
- De leerkrachten maken actief gebruik van de **omgeving van de school**.
- Elke klas beschikt over **voldoende materiaal** om de leerplandoelen wereldoriëntatie na te streven. Sommige leerkrachten maken zelf spelmaterialen aan. Veelal zijn deze geïnspireerd op wat zij opstaken tijdens nascholingen of via eigen onderzoekwerk.
- In een observatieboek houden de leerkrachten **observatiegegevens** bij. Die zijn zowel occasioneel als meer gericht op een bepaald aspect dat voor alle kleuters gevolgd wordt. Deze notities zijn behoorlijk concreet en vermelden doorgaans ook acties die desgevallend ondernomen zijn.
- Na verloop van tijd worden de observatiegegevens als synthese geregistreerd in een **kindvolgsysteem**, dat gebaseerd is op het Ontwikkelingsplan. Specifieke observatiegegevens in verband met wereldoriëntatie zijn hierin sporadisch terug te vinden.
- Tijdens de activiteiten krijgen de kleuters ruime kansen om zelf initiatief te nemen en te komen tot **exploratie, samenwerking, en creativiteit**.
- De **zelfsturing** wordt aangemoedigd door tal van klasafspraken, die goed gevisualiseerd zijn in het klasbeeld.
- De ruime aandacht aan **socio-emotionele vaardigheden** voedt het positief zelfbeeld van de kleuters.
- De ouders worden op de hoogte gebracht van de inhouden van de thema's via een 'ideeënblad'. Doorgaans wordt daarbij ook kort de na te streven woordenschat aangehaald of krijgen kinderen de kans om zaken uit hun eigen leefwereld mee te brengen binnen het thema.

3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- Het team kleuteronderwijs streeft de **ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen** muzische vorming na door de systematische integratie van muzische activiteiten, binnen elk thema. Daarbij kiest elke kleuteronderwijzeres activiteiten muzische vorming die ze voor haar klas het meeste zinvol vindt. Bij die keuze richt zij zich zowel op het leerplan als op het 'Ontwikkelingsplan' van de onderwijskoepel.
- De leerkrachten behartigen de **visie van het leerplan muzische vorming** waarin zowel aandacht wordt gevraagd voor het beschouwen en het creëren en de kerndoelen die daarbij horen. Verder is er aandacht voor zowel het **product** als het **proces** in muzische activiteiten.
- De activiteiten kaderen in de verschillende **deelleerplannen muzische vorming**. Uit een overzicht per klas blijken tal van muzikale- en bewegingsmomenten en van kansen tot taalexpressie, poppenspel en naspelen van verhalen.
- In de meeste klassen zijn diverse creatieve werken van de kleuters te zien. Hierbij komen duidelijk verschillende werkvormen aan bod, zowel twee- als driedimensioneel.

De **graduele opbouw en de continuïteit** van deze werkvormen over de kleuterklassen heen, zijn weinig duidelijk.

- De muzische activiteiten in de werkhoeven zijn gericht op **zelfsturing en creativiteit**. Het aanbod is **afgestemd op de belevingswereld** en het ontwikkelingsniveau van de kleuter
- Het team vertaalt de themaplanningen naar summierere **weekplanningen**, maar niet naar concrete **dagplanningen**. Hierdoor hebben de leerkrachten een minder scherp beeld van de dagelijkse benutting van de onderwijstijd inzake muzische vorming.
- De leerkrachten tonen aandacht voor **reflectie** en **procesevaluatie** tijdens terugblikken en kringgesprekken. Hierbij bekijken de kleuters elkaars werkjes en krijgen ze ook kansen tot zelfevaluatie. Hierin staan hun **gevoelens** en hun **welbevinden** vaak centraal.
- Het team heeft aandacht voor **observatie** van de muzisch creatieve ontwikkeling van de kleuters. De leerkrachten noteren geregeld spontane observaties en reflecties bij de activiteiten. Verder observeren ze per kleuter ook meer gericht naar bepaalde muzische competenties toe. Aspecten van muzische vorming maken deel uit van het kleutervolgsysteem, dat gebaseerd is op hun neteigen referentiekader.
- Elke klas beschikt over **voldoende materiaal** om de muzische vorming ruim kansen te geven. Zo vinden we in elke klas schildermateriaal, constructiemateriaal, uitnodigend materiaal voor improvisatiespel, voor ritme, muziek en beweging.
- De **klasinrichting** met goed ingerichte klashoeven nodigt uit tot exploreren, experimenteren en tot creatief samenwerken.
- Het team investeerde reeds een aantal jaren in **nascholingen** over muzische vorming. Dit vernieuwingsproces gaat nog steeds door.

3.3 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- Het team werkt **doelgericht** aan de uitbouw van wereldoriëntatie. Daartoe werkten alle leerkrachten een jaarplanning en doelenoverzichten uit. Hiaten in het onderwijsaanbod ten aanzien van de leerplandoelen worden opgezocht en bijgestuurd. Voor deze **doelenbewaking** hanteren ze een schooleigen instrument.
- Het aantal lestijden wereldoriëntatie is in alle klassen conform de voorschriften van de onderwijskoepel.
- Om het leerplan te realiseren werken alle leerkrachten **eigen themabundels** uit. Ze beschikken hiervoor over bronnenboeken en –tijdschriften. Bij deze themabundels hoort een olijsting van leerplandoelen die hierin aan bod ‘kunnen’ komen. In de dagplanningen van de leerkrachten is doorgaans **geen transparante koppeling** van deze doelenlijst per thema naar de specifieke les vaststelbaar.
- Het team heeft aandacht voor de **horizontale lijn** in wereldoriëntatie. De integratie van wereldoriënterende doelen in andere leergebieden werkt verbredend en verdiepend. Uit de klasplanningen voor wereldoriëntatie en uit de klaspraktijk blijkt dat de leerkrachten vooral ook een goede horizontale samenhang tussen wereldoriëntatie en muzische vorming nastreven.
- Het principe van **multiperspectiviteit** is in vrijwel alle klassen behoorlijk ingevuld. Toch kunnen sommige bestaansdimensies als ‘mens en maatschappij’, ‘mens en techniek’, ‘mens en levensonderhoud’ nog sterker en doelgerichter aan bod komen. Door deze soms eenzijdige benadering van bepaalde thema’s krijgen die een eerder cursorische invulling.
- De leerkrachten hebben ook aandacht voor de **verticale lijn** in de uitbouw van de thema’s. Zo ontwierp het team een graduele opbouw van tijd-, ruimte- en andere

aspecten. De leerkrachten maakten functionele afspraken over het volgen van deze graduele uitbouw.

- Het aanbod is doorgaans **levensecht** en sluit vrij nauw aan bij de interesses van de leerlingen. De thema's liggen meestal vast, maar in enkele klassen krijgen kinderen ook kansen om af en toe zelf suggesties te doen. De schoolomgeving, leeruitstappen, Milieu Op School-activiteiten en extra-murosinitiatieven zijn eveneens opgenomen in de themaplanningen. **Actualiteit** komt in de meeste klassen behoorlijk aan bod.
- Alle klassen beschikken over voldoende materiaal om wereldoriënterend onderwijs uit te bouwen. In verschillende klassen wordt de **ICT- en multimediale infrastructuur** op een geïntegreerde manier aangewend. De leerlingen zoeken informatie op of maken presentaties. Hiervoor hebben ze ook eenvoudige naslagwerken ter beschikking.
- Het team heeft een goede aandacht voor **integratie van leren leren** in wereldoriëntatie. In sommige klassen gebruiken de leerlingen een toetsenwijzer om zich voor te bereiden op een toets.
- De meeste titularissen zorgen voor een **stimulerend klasklimaat**. De behandelde thema's worden mee opgenomen in het klasbeeld.
- Vanuit het GOK-actieplan heeft het team ruime aandacht voor **integratie van sociale vaardigheden** in wereldoriëntatie. De leerlingen krijgen kansen om zowel individueel als met een partner of in groepjes bepaalde opdrachten uit te voeren. In **hoekenwerk en/of contractwerk** wordt het sociaal-emotioneel aspect van samenwerking benadrukt.
- Bij elk thema hoort een toets met meestal overwegend kennisgerichte vraagstelling. Er is ook aandacht voor vaardigheden. Attitudes worden in eerder geringe mate in de evaluatie meegenomen. In deze **evaluatie** is de link met de te realiseren leerplandoelen doorgaans minder duidelijk. Verder heeft het team nog niet echt aandacht voor zowel proces- als productevaluatie.
- De **rapportering** over wereldoriëntatie is beperkt tot zesmaal per jaar een puntenscore op het rapport. Via het rapport krijgen noch de leerlingen noch hun ouders op die manier veelzeggende informatie over de vorderingen.
- Reeds in het schooljaar 2008-2009 startte het team met een **vernieuwingproject**. Het team verhoogt permanent haar deskundigheid door teamoverleg in personeelsvergaderingen, studiedagen en nascholingen en door samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst.

3.4 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- Het schoolteam toont aan dat de leerplandoelen en de eindtermen van het leergebied muzische vorming nagestreefd en in voldoende mate gerealiseerd worden. Hiervoor hanteert ze een doelenoverzicht waarbij aan de leerplandoelen klasactiviteiten gekoppeld zijn. In **de dagelijkse planning** selecteren de leerkrachten leerplandoelen of concrete lesdoelen.
- Volgens de **tijdsinvestering** die de onderwijskoepel voor muzische vorming voorstelt, richt het merendeel van de teamleden het minimum aantal lestijden muzische vorming in. Het team ging ook na of **alle muzische domeinen** in de loop van het schooljaar aan bod komen. Hiervan werden klasoverzichten en een schooloverzicht opgemaakt. Uit deze inventarisatie blijkt nog niet of alle deelgebieden wel **evenwichtig** aan bod komen.
- Er is een zekere **integratie met andere leergebieden**. Volgens sommige teamleden zorgt de nieuwe taalmethode voor een aantal muzische ideeën.
- Het team heeft weinig zicht op de **doorgaande graduele opbouw** van een aantal aspecten binnen in muzische vorming. Zeer recent zijn er plannen gemaakt om, samen

met de pedagogische begeleidingsdienst, te werken aan een leerlijn van muzische vorming.

- Bij de uitwerking van vooral het domein beeldopvoeding hebben de leerkrachten doorgaans goede aandacht voor **beschouwen, creëren en communiceren**. De leerlingen krijgen ook kans om buiten de klas kunst te beschouwen. Daarvoor gaat de school in op het **cultureel aanbod** in de regio.
- De school beschikt over **voldoende gevarieerd materiaal** om de muzische leerplandoelen te bereiken. De leerkrachten beschikken over diverse bronnenboeken
- Vele activiteiten streven ook **eindtermen sociale vaardigheden** na. De dagplanningen, de observatie van de activiteiten en van de werken van de leerlingen tonen duidelijk dat samenwerking in groep en partnerwerk meermaals aan bod komen.
- De leerkrachten analyseren eenmaal per trimester een muzische activiteit aan de hand van een kwaliteitswijzer. Een frequentere toepassing van dit instrument zou de **kwaliteit van de muzische activiteiten** stellig nog verbeteren.
- De klasinrichting oogt muzisch. In alle klassen en gangen zijn twee- en driedimensionale werken te zien. Deze werken laten diverse technieken en werkvormen zien. Toch behoort het niet tot de werking van de school om **muzische output** bij te houden. De blogspot in een van de klassen is wel een goede aanzet in die richting, zeker als de leerlingen hierbij ook hun reflecties mogen verwoorden.
- Het schoolteam heeft een beperkte visie en praktijk omtrent **de evaluatie** van muzische activiteiten. Die gebeurt vooral verbaal tijdens of na de activiteit. Er is weinig verband vast te stellen tussen de doelstellingen uit het leerplan enerzijds en de evaluatie en rapportering anderzijds. De evaluatiecriteria waaraan een proces of een product moeten voldoen, zijn onduidelijk. Zelfevaluatie aan de hand van afgesproken criteria, komt zelden aan bod.
- De **rapportering** over muzische vorming is beperkt tot een appreciatie van de aanleg en de inzet van de leerlingen. Op die manier krijgen noch de leerlingen noch hun ouders veelzeggende informatie over het muzisch groeien van de leerling.
- In het **leerlingvolgsysteem** is muzische vorming nauwelijks onderwerp van opvolging. Leerkrachten verwoorden dat ze dit eventueel wel in een leerlingbespreking, bijvoorbeeld in een multidisciplinair overleg en in het oudercontact meenemen.
- De school volgt haar zelf uitgezet **implementatietraject** voor het leergebied. In alle klassen zijn zowel in de voorbereiding als in de uitwerking daarvan sporen te zien. Het team investeerde in verschillende nascholingsinitiatieven. De directeur volgde een opleiding tot muzo-coach.

3.5 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

Motivering

- De school heeft op een sterke manier leren leren in de klaspraktijk **geïntegreerd**. Het team heeft visie uitgetekend en talrijke acties planmatig uitgewerkt en doorgevoerd.
- Het team heeft een **schoolaanpak** voor leren leren opgemaakt. Daarin is een doorgaande lijn geschetst waaraan concrete initiatieven gekoppeld zijn op niveau van de leerlingen.
- In alle klassen hanteren de leerlingen een klasagenda in het perspectief van leren leren. Vooral het aspect **leren plannen** treedt hier op de voorgrond.
- In de meeste klassen zijn heel wat **ondersteunende referentiekaders** binnen leergebieden als wiskunde, Nederlands en wereldoriëntatie duidelijk aan de klaswand. In vrijwel alle klassen krijgen de leerlingen tips of toetswijzers bij het voorbereiden van toetsen.
- Het team heeft een visie op huiswerk geconcretiseerd in een duidelijk **huiswerkbeleid**, waarbij elke leerling op eigen niveau taken leert verwerken.

- Het hoekenwerk en contractwerk dat in alle klassen op het uurrooster voorkomt richt zich vooral op het **zelfstandig leren afwerken** van niveaugerichte opdrachten.
- Het zorgteam is sterk betrokken bij de aanpak van leren leren. Zo worden **meer begaafde leerlingen** extra gestimuleerd om te werken rond speciale projecten.
- Er is slechts in geringe mate aandacht voor **evaluatie van leren leren**. Het team heeft dan ook weinig zicht op het al of niet bereiken van doelen in verband met leren leren.
- Educatieve software wordt zowel in de ICT-hoek in de klas als in de computerklas ingezet als ondersteuning bij het leren leren.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- Het zorgteam werkt **doelgericht**. Ze **analyseren** daartoe de leerlingvolgtoetsen en de bloktoetsen na elk leerstofgeheel. Ze **overleggen** veelvuldig met de klasleerkrachten over de foutenanalyses die in de klassen worden gemaakt. Hieruit weerhouden ze **concrete doelen** waaraan ze kindgericht werken, individueel of in kleine groepjes.
- De leerbegeleiding in de school wordt **aangestuurd** door een halftijdse zorgcoördinator. Voor de **uitvoering** van de leerbegeleiding in de lagere school beschikt het team naast de zorgcoördinator nog over een halftijdse zorgleerkracht die binnen haar opdracht ook de 9 GOK-lestijden opneemt. De uitvoering van de zorgwerking in de kleuterschool is voor 8 lestijden in handen van een kleuteronderwijzeres. Binnen de **organisatie** van de leerbegeleiding beschikt elke klas vastliggend over een tweetal uren per week.
- De concrete stappen die de zorgleerkracht in deze doelgerichte aanpak zet, worden bijgehouden per leerjaar en per leerling. Het tweemaandelijks **zorgrapport** waarin aan de ouders, aan de klastitularis en aan de leerling zelf wordt gerapporteerd over de vorderingen bij deze individuele activiteiten is een voorbeeld van goede praktijk.
- De **ondersteuning** van de leerbegeleiding gebeurt vooreerst in de **eerstelijnszorg**. De leerkrachten maken foutenanalyses bij de toetsen uit hun onderwijsleerpakket voor Nederlands en voor wiskunde. Op basis hiervan voorzien zij **differentiatie**. Voor deze differentiële aanpak doen zij voornamelijk beroep op de mogelijkheden die hun respectievelijke onderwijsleerpakketten aanreiken. Verder voorziet elke klastitularis in **remediëring** waarbij geprobeerd wordt om kort op de bal te spelen.
- De leerkracht **bewegingsopvoeding** besteedt specifieke zorg voor kinderen met motorische of socio-emotionele problematiek door aangepaste oefeningen en stappenplannen.
- Het zorgteam neemt de **tweedelijnszorg** op. Ze werken zowel preventief, differentiërend als remediërend en dit in elke klas.
- Het zorgteam werkt op **school-, leraren- en kindniveau**. Op leerlingniveau begeleiden de zorgleerkrachten leergroepjes in de kleuter- en in de lagere afdeling. Zij voorzien de

leerkrachten van specifiek ondersteunend materiaal en stellen sticordmaatregelen voor. Op schoolniveau coördineren zij vernieuwende initiatieven in verband met leerbegeleiding, leren leren en sociale vaardigheden.

- Het zorgteam besteedt ook de nodige aandacht aan het begeleiden van **meerbegaafde leerlingen** vanaf het derde leerjaar in een kangoeroewerking.
- Het **GOK-actieplan** bevat concreet uitvoerbare doelstellingen en acties binnen de thema's taalvaardigheid in de kleuterafdeling, preventie en remediëring in de lagere afdeling en sociaal-emotionele ontwikkeling in beide onderwijsniveaus.
- Als voorbereiding op het **Multi Disciplinair Overleg** (MDO) overleggen de zorgcoördinator en de klastitularis in een pré-MDO. Het schoolteam ervaart een nauwe samenwerking met het CLB.
- Voor een beperkt aantal kinderen schakelt het schoolteam externe hulpverleners in: geïntegreerd onderwijs (GON), begeleiding in een revalidatiecentrum of logopedie.
- De leerbegeleiding is **doeltreffend**. Het relatief gering aantal leerlingen met leerachterstand en de resultaten op de leerlingvolgtoetsen en in het vervolgonderwijs zijn hiervoor richtinggevend.
- De leerbegeleiding blijft in **ontwikkeling**. De zorgcoördinator en de directeur volgen een traject over **handelingsgericht** werken. Zij begeleiden de implementatie ervan in de school. Het schoolteam verwacht dat deze innovatie zal leiden tot een nog bredere zorg voor alle kinderen.
- Sinds dit schooljaar werkt het schoolteam met een **digitaal zorgplatform**. Dit initiatief is genomen op het niveau van de scholengemeenschap. De zorgcoördinator en de directeur sturen de uitbouw en de implementatie ervan op schoolniveau aan.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- In de **lagere afdeling** wordt zesmaal per jaar over de leergebieden gerapporteerd met een puntenrapport. Voor muzische vorming en voor leef- en leerhouding verloopt de rapportering aan de hand van een appreciatieschaal. Voor Nederlands en wiskunde wordt een opsplitsing gemaakt in de verschillende deeldomeinen. De toetsen voor deze leergebieden geven een beeld van de geëvalueerde leerdoelen.
- De rapportering voor **bewegingsopvoeding** verloopt afzonderlijk. Driemaal per jaar krijgen de leerlingen een doelenrapport. Zowel de ouders als de leerlingen kunnen op die manier doeltreffend de motorische vorderingen van de leerlingen volgen.
- In de **kleuterafdeling** verloopt de rapportering aan de ouders over de inhouden van de thema's vrij doelgericht door het meegeven van een ideeënblad per thema. Op die manier kunnen de ouders in grote lijnen volgen welke begrippen, woordenschat en inhouden aan bod komen. Verder zijn er frequente informele en formele oudercontacten waarin over de vorderingen van de kleuters gerapporteerd wordt.
- De rapporteringspraktijk wordt sterk ondersteund door de intense informele en formele contacten met de ouders en door de **kindcontacten** die de leerkrachten in alle klassen voorzien.
- De rapportering over **wereldoriëntatie** is minder doelgericht en doeltreffend. Via de eenvoudige puntenscore voor een of meer thema's samen, krijgen noch de leerlingen noch hun ouders veelzeggende informatie over de al of niet bereikte doelen op gebied van kennis, vaardigheden of attitudes.

- Ook de rapportering over **muzische vorming** is weinig doeltreffend. De beperkte appreciatie van de aanleg en de inzet van de leerlingen over de verschillende muzische domeinen geeft noch de leerlingen noch hun ouders een echt beeld over het muzisch groeien van de leerling.
- Het **zorgrapport** dat de kinderen die betrokken zijn bij de tweedelijnszorg over hun vorderingen ontvangen is een voorbeeld van doelgerichte en doeltreffende rapporteringspraktijk voor deze doelgroep.
- Het team ziet nog verdere **ontwikkelingskansen** voor de rapporteringspraktijk en dit vooral inzake wereldoriëntatie en muzische vorming.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het **leiderschap** van de directeur geeft de richting aan en werkt voornamelijk ondersteunend en aanmoedigend. Er is ruimte voor gedeeld leiderschap, waarin het zorgteam sterk betrokken wordt. Zij hebben duidelijk de intentie om te bewaken dat de school degelijk onderwijs aanbiedt en om daarbij voor degelijke ondersteuning en begeleiding te zorgen.
- De teamleden gaan bewust om met de **visie** van de school. De school profileert zich als een warm nest, waar alle kinderen aan hun trekken moeten komen.
- De leerkrachten tonen bereidheid tot **permanente vernieuwing**. Hun deelname aan nascholingsinitiatieven en frequent team- of collegiaal overleg zijn hiervoor tekenend.
- De **besluitvorming** is transparant en gebeurt gezamenlijk, voornamelijk tijdens de personeelsvergaderingen. Verschillende werkgroepen spelen hierin eveneens een rol. De beslissingen worden in consensus genomen.
- De **kwaliteitszorg** vertrekt vanuit analyse van resultaten van externe toetsen, van zelfevaluatie of van bevragingen van participanten. Na bespreking komt het team tot besluiten. Hieruit komen de prioriteiten voort. De school heeft oog voor een cyclisch en planmatig proces van kwaliteitszorg.
- De school kan met meerdere acties aantonen dat ze **talenbeleidsdoelen** nastreeft. Naast het realiseren van de eindtermen Nederlands en Frans gaat het vooral over initiatieven voor het verhogen van communicatieve vaardigheden en over taalinitiatie Frans.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De thematische uitwerking van thema's in wereldoriëntatie met bewaking van evenwichtige spreiding van leerplandoelen en dit zowel in de kleuterschool als in de lagere school.
- De talrijke praktijkgerichte initiatieven in het kader van leren leren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De doelgerichte ondersteuning van de leerbegeleiding op maat van elk kind.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De laagdrempelige instelling van het leiderschap en de positief bevestigende en ondersteunende feedback ten aanzien van de leerkrachten.
- De vernieuwingsgezinde opstelling van het beleid.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De vertaling van themaplanningen naar concrete dagplanningen in de kleuterschool.
- De uitbouw van een graduele doorgaande lijn in diverse aspecten van muzische vorming, in het bijzonder in de lagere school.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De doelgerichte en doeltreffende evaluatie en rapportering van wereldoriëntatie en van muzische vorming.

Wat betreft het algemeen beleid:

- nihil

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Eric Van Laere

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: